

[Aksel Larsen.]

bl. a. med repræsentanter for det islandske alting. Det forekom mig så rimeligt, at man valgte denne arbejdsmetode. Det er klart, at et lille underudvalg forhandler langt bedre end et udvalg på 17 medlemmer, og det er ganske klart, at forhandlingerne måtte tage nogen tid, og man kunne ikke forvente, at et udvalg på 17 medlemmer skulle have denne tid. Men at der var grund til at gøre det på den måde, det var klart for mig, og jeg var og er af den mening, at det er det eneste forsvarlige.

Jeg ved godt, at det ville tage tid, men som jeg allerede har sagt ved første behandling: vi har jo tiden. Der er ikke gået noget i stykker, fordi der har været en pause på 3½ år. Man har været uhyre tålmodig i Island, man har ikke presset på, og jeg har i hvert fald personligt det indtryk, at man i Island godt ville være villig til at vente et stykke tid endnu. Det haster ikke med at drive en løsning igennem; det haster med at få den bedst mulige, den mest tilfredsstillende løsning.

Så kommer hertil, at regeringen i hvert fald har meddelt folketetinget, at den ønsker, at der holdes folketingsmøder i september måned, og jeg skulle tro, at det underudvalg, jeg forestiller mig nedsat, skulle kunne nå at gøre sit arbejde færdigt i løbet af sommeren, sådan at vi skulle kunne få lovforslaget til anden og tredje behandling i september. Skulle dette være umuligt, så er det sådan, som jeg sagde ved første behandling, at så kan det klares i næste folketingsår. Det går nok. Jeg stillede mit forslag for at få det, jeg vil have lov til at kalde realitetsforhandlinger, i gang, og her drejer det sig ikke så meget for mig om, hvorvidt lovforslaget formelt skulle ændres — det er for mig yderst sandsynligt, at lovforslaget kunne vedtages uforandret — men det drejer sig om at sikre, når dette lovforslag eller muligvis et ændret lovforslag var vedtaget, at vi så havde fået den ordning, som mest muligt tilfredsstillede alle parter i denne sag, og en ordning, der naturligvis måtte vedtages af det danske folketing som den eneste instans, der kan træffe afgørelsen.

Jeg er opmærksom på, at hvis man vedtager lovforslaget uforandret og lader det stadfæste, uden at de fornødne forhand-

linger, drøftelser og undersøgelser har fundet sted, uden at tvivlsspørgsmålet er klaret, vil man dermed have givet stof til mange bryderier, megen tvivl og megen strid, der kan vedvare mange år frem i tiden. Jeg tillader mig, for at det ikke skal blive alt for trist, at minde om Mark Twains historie om den store hvide elefant. Den havde ødelagt et ligtog, og dermed var det ligtog ude af verden. Men dermed skabte den stof til adskillige nye, og jeg er bange for, at når man vil køre det igennem, som udvalgsflertallet har indstillet, vil det skabe stof til langt mere strid om de islandske håndskrifter, end vi har haft i fortiden.

Vi kan tage lovforslaget og se på det. Det afgørende er formodentlig kriteriet for, hvilke håndskrifter der skal udleveres; dette kriterium er oplæst af adskillige andre, men lad mig alligevel tillade mig også at gøre det; det lyder sådan:

„Håndskrifter anses for islandsk kultureje, dersom værket vides eller med betydelig sikkerhed må antages at være forfattet af eller oversat af en islænding og det tillige indholdsmæssigt alene eller i overvejende grad vedrører Island og islandske forhold eller tilhører den islandske senmiddelalderlige fiktionslitteratur.“

Det er jo givet, at når lovforslaget er vedtaget og man skal praktisere efter dette kriterium, kan der opstå megen tvivl om, hvilke håndskrifter der falder ind herunder. Det bliver i høj grad et skønsspørgsmål, et fortolkningsspørgsmål, og så kan videnskabsmænd være så strenge videnskabsmænd, de være vil, de er vel også mennesker og kan være påvirket af rent menneskelige forhold.

Det er rigtigt, at den sag skal folketetinget ikke afgøre, og folketetinget er ikke kompetent til at afgøre, hvilke håndskrifter der falder ind under kriteriet; men hvad så med de videnskabsmænd, der skal træffe afgørelsen — 2 islandske videnskabsmænd og 2 videnskabsmænd valgt af Københavns universitet? Der behøves ikke megen fantasi til at forestille sig, at deres bedømmelse måske vil være noget forskellig, og at stemmerne i denne kommission i mange tilfælde kan komme til at stå 2 mod 2. Men så har man en opmand, og det er den højtærede statsminister, som ikke er sagkyndig, og som i hvert fald løber den risiko, at man i